σοῦ πεῖ ποτὲ νὰ σταματήσεις· τονὲ μεθοῦν τὰ λόγια, τὸν ξελογιάζουν, ἀφοῦ μὲ δαῦτα θράφηκε· δῶσε του λόγια καὶ πάρ' του τὴν ψυχή του. Λόγια λοιπὸ νὰν τοῦ δώσουμε κ' ἐμεῖς· μὰ λόγια μεστά, μὲ οὐσία, λόγια ποὺ νὰν τοῦ τραβήξουν τὴν ψυχὴ στὴν Ὀμορφιά, λόγια ποὺ νἆχουν τὴ δύναμη νὰν τονὲ βγάλουν ἀπὸ τὸ βοῦρκο τῆς Ψευτιᾶς ποὺ κυλιέται σήμερα καὶ νὰν τονὲ σπρώξουνε στὰ ἀνθοτόπια τῆς Ἀλήθειας.

Τέτια λόγια γιὰ νὰ πιάσουνε, γιὰ νὰ φέρουν ἀποτέλεσμα, πρέπει νὰ εἰπωθοῦνε σὲ ἱερὸ βῆμα, σ' ἐκκλησιά. Ἐκκλησιὰ τῆς Ἅγιας Ἀλήθειας καὶ τὸ ΡΩΜΑΙΪΚΟ ΘΕΑΤΡΟ μας θἆναι, καὶ μόνο ἂ λειτουργηθεῖ ὁ Ρωμὸς σὲ μιὰ τέτια Ἐκκλησιὰ θὰν τἀξιωθεῖ νὰ ψάλει τὸν οὐράνιο ὕμνο στὴν ποθούμενη Ξαναγέννησή του·

«Ἤρθε!.. ἦρθε!.. ἡ πάναγνη ἡ Κόρη! Ἤρθε στὸν ἔρημο τόν τόπο, ἦρθε!..»

Γιατί δὲ γίνεται· τό θέατρό μας θὰ φέρει στόν ἔρημο τόν τόπο, τὴν πάναγνη τὴν Κόρη—τὴν Ἀλήθεια.

Εὐτυχισμένος ποὺ θὰ ζήσει νὰ ἰδεῖ τό θριαβευτικό της ἐρχομό. Ἐμεῖς μαζώνουμε τὰ βάγια σήμερα γιὰ τοὺς αὐριανοὺς πανηγυριῶτες καὶ ματώνουμε τὰ χέρια μας, καὶ τὴν ψυχή μας, στρώννοντας τό δρόμο Της.

Ἀθήνα, Δεκέβρης τοῦ 1905.

Ὁ ἀδερφός σου

Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΖΗΤΟΥΛΑΣ

La Verità sola fu figliola del tempo.
Leonardo da Vinci

10 ΣΥΧΩΡΟΛΟΓΙ

Στὸ παραθύρι ποῦ εἶσαι ἐσὺ γιὰ πές μου τ' ὄνομά σου.
Ὅλο τὸν κόσμο γύρισα π' Ἀνατολὴ σὲ Δύση
Καὶ σὰ ζητιάνος διάβηκα χωριὰ καὶ σταυροδρόμια
Γιὰ μιὰν ἀγάπη. Ἡ μάννα μου μ' ἔχει γεννήσει μένα

Γιὰ ξέχωρη ἀγαπητικιὰ καὶ μοῦ εἶπε πῶς προσμένει
Σὲ ξενιτιὰ καὶ πῶς αὐτὴ θὲ νὰ καλοσυνέψῃ
Τὸ στέρφο συννεφόκαμα ποῦ τὴν ψυχή μου θλίβει.
Καὶ μίσεψα κι ἀκούραστος γυρεύω καὶ σὲ στρούγγες

Καὶ σὲ παλάτια κόνεψα κι ἀνέβηκα σὲ κάστρα
Καὶ μοναστήρια κ' ἔγειρα πολλὲς νυχτιὲς σὲ πέτρα
Τοῦ δρόμου τὸ κεφάλι μου. Κι ὡς τώρα δὲν τὴ βρῆκα.

Καὶ μὴ γελᾷς, κοπέλλα μου. Μόν' πές μου πῶς σὲ λένε
Νὰ ξέρω ἂν πρέπῃ νὰ σταθῶ στὴν πόρτα σου κι ἂν τέλος
Πιὰ θ' ἀπιθώσω τὸ ῥαβδὶ καὶ τ' ἄδειο μου ταγάρι.

Η ΓΕΝΝΑ

Σὰ δυὸ κοντάρια κ' ἤθελε νὰ βασιλέψῃ ὁ ἥλιος.
Μόλις τὰ πόδια μου ἔσερνα στὴ σκονισμένη στράτα
Κ' ἔλεγα στάνη γιὰ χωριὸ νὰ βρῶ νὰ ξαποστάσω.
Μὰ ξάφνω πέρα ἀπὸ ψηλὸ λαγκάδι σὰ γυναίκα

Νὰ βόγκαε μοῦ κάστηκε. Καὶ πῆγα κι ἀπὸ πίσω
Ἀπὸ τὸν ἤσκιο θημονιᾶς κοιλοπονοῦσε ἡ μάννα.
Μὲ πέτρες τὰ μαντρόσκυλα—ποῦ ὀρθότριχα τριγύρω
Τὰ αἵματα γλύφαν—ἔδιωξα καὶ τὸ χρυσὸ νὰ κάνῃ

Γιὸ τῆς συνέπιασα. Μ' ἀντὶς βρέθηκε τσούπα νὰ εἶναι.
Κ' εἶπα τῆς μάννας: «Τ' ὄνομα ποῦ θὰ σοῦ κρένω δώς της».
Καὶ λὲς βραχνὰς τὴ σπάραξε σὰν τ' ἄκουσε καὶ κράζει:

«Ζήτουλα, σύρε στὸ καλό. Μὴ θὲς νὰ μὲ κολάσῃς.
«Τράβα καὶ πόδι μὴν πατᾷς σὲ μάντρα γιὰ καλύβι».
Καὶ πίσωθέ μου τὰ σκυλιὰ γαυγίζαν ἀγριεμένα.

Η ΣΑΣΤΙΚΙΑ

Τ' ἀπόμουχρο ξεψύχαγε. Στὸ βάρυπνο ῥουμάνι
Ἄσπρα παγώνια θλιβερὰ ξεφώνιζαν καὶ γύρω
Τὰ βουρκωμένα σύννεφα σταχτιὰ χλωμάδα χύναν.
Τὸ μονοπάτι πνίγουνταν ἀπ' τοὺς μπλεγμένους βάτους.

Καὶ στῆς κλεισούρας τὴν καρδιὰ φωταδερὸ ξανοίγω
Παλάτι κι ἀνοιχτόφεγγαν πόρτες καὶ παραθύρια.
Ψυχὴ δὲ σάλευε οὔτε σκιὰ περνοῦσε κι ἀνεβαίνω
Κι ἀλλόκοτα τὰ πόδια μου στὴ σκάλα ἀντιλαλοῦνε.

Μέσα σὲ σάλα διάφωτη κλεφτοπατώντας βρίσκω
Πανώριο νεκροκρέββατο καὶ σκύφτω κι ἀγναντεύω
Τὸν ὕπνο τὸν ἀσάλευτο τοῦ μισεμοῦ καὶ νοιώθω

Πῶς πέθανε ἡ ἀγάπη μου χωρὶς νὰ τὴν προφτάσω.
Καὶ κοιτουνταν πανόμορφη σὰ ῥήγισα καὶ πάνω
Στὰ χείλια της χαμόγελο γλυκότατο στεκούνταν.

ΤΟ ΨΥΧΟΡΑΓΗΜΑ

Δερβένια καὶ βουνοποριὲς εἶχε τὸ χιόνι φράξει.
Βοριὰς δυνάστης πάγωνε καὶ τὰ ζουλάπια οὐρλιάζαν
Στὶς ξαίθρες. Καὶ σὲ φτωχικῆς καλύβας τὸ κατώφλι
Ἀποσταμένος ἔγειρα κ' ὕπνος χλωμὸς μὲ πῆρε.

Μὰ ξύπνησα ἀπὸ τὴ γλυκιὰ τὴ νάρκη καὶ κοντά μου
Βλέπω γυναίκεια πρόσωπα νὰ σκύφτουν καὶ σὰ χάδι
Τῆς στιᾶς μοῦ φτάνει ἡ ζεστασιά. Καὶ δὲν τολμῶ νὰ στρίψω
Πάνω στὸ στρῶμα μήπως καὶ σὰν ὄνειρο χαθοῦνε

Κ' ἡ φλόγα κ' ἡ καλοβολιὰ καὶ ἐ' ἀγαλὰ τὰ χέρια.
Μισόκλεισια θαμποθωροῦν τὰ μάτια μου. Μὰ τώρα
Μοῦ φαίνεται ἥλιος γλίστρησε λοξὸς ἀπ' τὸ φεγγίτη

Καὶ χύνεται χρυσόχνουδος σὲ κερασιᾶς κεφάλι.
Καὶ τὸ ῥοδάνι της γυρνᾷ κι ἀκούγω τὸν ἀχό του
Σὰν ἀπὸ μάκρος. Τάχα ἐδῶ μὴ νὰ εἶταν τὸ λιμάνι;

ΕΡΜΟΝΑΣ

Ὁ Τίμωνας ὁ Μισάνθρωπος κάποτε ποῦ εἶχανε βουλὴ οἱ Ἀθηναῖοι, παρουσιάστηκε σ' ἀφτὴ κι ἀνέβηκε στὸ βῆμα· κι ἀφοῦ γίνηκε βαθιὰ σιωπὴ γιὰ τὸ παράξενο τοῦτο πρᾶμα, τοὺς εἶπε:

— Ἔχω, ὦ ἄντρες Ἀθηναῖοι, ἕνα μικρὸ οἰκόπεδο, καὶ μέσα σ' αὐτὸ ὑπάρχει κάποια συκιά, ποῦ ὡς τὰ τώρα πολλοὶ πατριώτες μας ἔχουνε κρεμαστῆ ἀπ' αὐτή. Ἐπειδὴ λοιπὸν σκοπεύω νὰ χτίσω στὸ οἰκόπεδο, θέλησα νὰ τὸ πῶ μπροστὰ σ' ὅλους σας, ὅτι ἀγίσως καὶ θέλουνε μερικοὶ ἀπὸ σᾶς νὰ κρεμαστοῦν, ἂς πᾶνε προτοῦ νὰ κόψω τὴ συκιά.

ΚΥΡΙΑΚΑΤΙΚΟ ΚΗΡΥΓΜΑ

Κυριακὴ 11 τοῦ Δεκέβρη.

Ζεύγη βοῶν ἠγόρασα πέντε καὶ πορεύομαι δοκιμάσαι αὐτά: ἐρωτῶ σε ἔχε με παρῃτημένον.

(Λουκᾶ 14).

Ἠθέλησε, λέγει τὸ σημερινὸ Βαγγέλιο, μιὰ φορὰ ἕνας τρανὸς ἀφέντης νὰ κάμῃ μεγάλο φαγοπότι κι' ἔστειλε τὰ κοπέλλια του νὰ πῇ στοὺς καλεσμένους νὰ κοπιάσουν, γιατὶ ὅλα ἤτανε ἕτοιμα. Οἱ καλεσμένοι ὅμως, ἀνθρῶποι ἀδιάντροποι καὶ χωριάτες, γυρίσανε τὶς πλάτες τους κι' ἄλλος προφασίζονταν πῶς ἀγόρασε χωράφι, ἄλλος πῶς παντρεύτηκε, κι' ἄλλος πῶς ἀγόρασε πέντε ζευγάρια βώδια κι' ἤθελε νὰ τὰ δοκιμάσῃ. Αὐτὰ τὰ μωρόλογα ἤρτανε τὰ κοπέλλια καὶ τὰ εἴπανε τἀφεντικοῦ· τότε αὐτὸς ἐθύμωσε καὶ τοὺς προστάζει, ὅποιον βροῦνε μπρός τους, κουτσό, στραβό, φτωχό, σακάτη, νὰ τοὺς περιμαζέψουν στὸ σπίτι, νὰ φάνε καὶ νὰ πιοῦνε. «Κανένας ἀπὸ κεινοὺς τοὺς προκομμένους, ὅπου πρωτοκάλεσα δὲ θέλω μηδὲ νὰ γευτῇ τὸ ραγί μου. Πολλοὺς ἐκάλεσα, μὰ λιγοστοὶ εἴχανε μυαλὸ νὰ ἐχτιμήσουν τὸ κάλεσμά μου».

Κανένας ἄλλος δὲν ἠμποροῦσε τόσο καθαρὰ καὶ ξάστερα νὰ δώσῃ τὴ διδαχή, πῶς ὁ ἄνθρωπος μονάχος του τιμιέται καὶ προκόβει, καὶ μονάχος του καταφρονιέται καὶ χαντακώνεται, ὅσο τὸ εἶπε ὁ Χριστός, ὁ Θεὸς καὶ Λυτρωτὴς τοῦ κόσμου, ὁ Θεός, ὅπου ἐχτύπησε κατακέφαλα τὴν κάθε πρόληψη καὶ ματαιότη τοῦ κόσμου. Ποῦ τῆς καθημερινῆς ζωῆς δὲν μπορεῖς νὰ ταιριάσῃς τὴ σημερνὴ παραβολή του; Ὅπου θέλεις. Καὶ γιὰ νὰ μὴ θαρροῦμε πῶς τὸ Βαγγέλιο εἶναι μονάχα γιὰ ἁγιωσύνη κι' ὄχι γιὰ διδαχή, ὡς καθὼς ἐκάμανε οἱ προκομμένοι ἅμας νὰ πιστεύῃ ὁ ἁπλὸς κόσμος, θὰ πάρωμε τὴ σημερνὴ παραβολὴ νὰ τὴν ταιριάξωμε μὲ τὴν ἐθνική μας κατάσταση καὶ νὰ μάθωμε ἀπ' αὐτὴ τί ἔπρεπε νὰ κάμωμε γιὰ τὴν ἐθνική μας σωτηρία, καὶ τί θὰ πάθωμε, ἀφοῦ δὲν ἐκάμαμε τὸ χρέος μας, ἀφοῦ δὲν ἐσταθήκαμε ἄξιοι.

Ὁ ἄνθρωπος ἢ τὸ ἔθνος γιὰ νὰ περπατήσῃ τὸ δρόμο τῆς ζωῆς του πρέπει νὰ βλέπῃ μπροστά του, πρέπει νὰ περπατῇ μὲ γνώση, μὲ δικαιοσύνη, μὲ ἀλήθεια, πρέπει νὰ ξέρῃ τὴν κάθε περίσταση καὶ νὰ βρίσκεται πάντα ἕτοιμος νὰ κάμῃ τὸ χρέος του. Ἀλλοιῶς δὲν πρέπει νὰ προσμένῃ προκοπὴ κι' ἔλεος. Τὸ δικό μας τὸ Ἔθνος ἀφοῦ τ' ἀνέστησε ἡ παλληκαριὰ τῶν πάππων μας στὰ εἰκοσιένα καὶ ἡ ἀγάπη τῆς Εὐρώπης στὴ δοξασμένη μας φύτρα, ἐβάλτηκε ἴσα ἀπάνω στὸ δρόμο τῆς προκοπῆς κι' ὅλοι ἀπὸ παντοῦ τοῦ εἴπανε: «Κοίταξε τώρα, στὸ χέρι σου εἶναι νὰ μεγαλώσῃς καὶ νὰ τρανέψῃς». Ἡ φωνὴ τοῦ Θεοῦ καὶ τὸ θέλημά του μὲ τὸ στόμα τῶν μεγάλων τῆς γῆς μας ἐφώναζε πῶς τὸ μέλλον εἶναι δικό μας καὶ μᾶς ἐκάλεσε νὰ ἑτοιμαστοῦμε γιὰ τὸ μεγάλο πανηγύρι τῆς ἐθνικῆς μας ἀποκατάστασης. Ἐμεῖς ὅμως αὐτιὰ εἴχαμε καὶ δὲν ἀκούσαμε, μάτια εἴχαμε καὶ δὲν εἴδαμε τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Ἐκεῖνος ἐφώναζε, ἐλᾶτε, κοπιάστε, γιὰ σᾶς ἑτοίμασα τὴν κληρονομιὰ τῆς Ἀνατολῆς· ἕτοιμη εἶναι. Ἐμεῖς τοῦ κάκου· στοῦ κουφοῦ τὴν πόρτα χτυπούσανε τῆς θεϊκῆς Πρόνοιας τὰ λόγια. Αἴ καὶ σὺ μὲ τὸ πανηγύρι σου, ἐλέγαμε ἐμεῖς, ὅλο τὸ Ἔθνος, οἱ Ὑπουργοί του, οἱ Ἀρχόντοι του, ὁ Στρατός του, ὁ Στόλος του, ἡ Δικαιοσύνη του, ἡ Ἀσφάλειά του, ἡ